

Cyngor Cymuned **Llandybie** Community Council

Adroddiad Blynyddol

2019 / 2020

Cadeirydd: Y Cyngorydd R. A. Davies

Cyflwyniad y Cadeirydd

Cyflwyniad gan y Cadeirydd

Mae wedi bod yn bleser i wasanaethu fel Cadeirydd Cyngor Cymuned Llandybïe am y flwyddyn 2019 / 2020. Dw i'n credu ei bod hi'n deg dweud y bydd eleni yn cael ei chofio fel y flwyddyn y daeth y byd i stop oherwydd argyfwng Covid-19, ac mae wedi bod yn her anferthol i bawb. Mae'r dyfodol dal yn ansicr, a gallwn ond gobeithio y byddwn yn dod mas o'r cyfnod hwn yn ddiogel ac yn iachus ac yn dychwelyd i ryw fath o fywyd normal cyn bo hir.

Fel Cyngor, rydym wedi parhau i wneud gwelliannau yn ardaloedd chwarae y plant gan fuddsoddi'n sylweddol yn Llandybïe, Penygroes a Saron. O ganlyniad i'r gystadleuaeth a gynhaliwyd yn yr ysgolion lleol i ddylunio'r gwaith celf, rydym wedi gosod arwyddion newydd yn y parciau, tra bod y parciau eraill wedi gweld mân welliannau, gan gynnwys paentio'r offer, glanhau'r wynebâu ac amnewid siglenni. Serch hynny, mae dal gwaith i'w wneud ac mae hyn yn un o flaenoriaethau pennaf y Cyngor.

'Rydym yn parhau i gynnig cymorth grant i lawer o glybiau a mudiadau lleol yn ogystal â darparu cyllid blynyddol i'n neuaddau pentref lleol, ac i'r eglwysi a chapeli hynny sydd yn cynnal a chadw claddfeydd. 'Rydym wedi rhoi arian sylweddol i adran iau Clwb Rygbi Penybanc er mwyn iddynt greu cae hyfforddi newydd a lliniaru ar y problemau parcio sy'n codi ar ddiwrnodau hyfforddi a diwrnodau cynnal gemau. 'Rydym hefyd wedi cefnogi digwyddiadau hynod llwyddiannus eraill, megis Jam Tybïe.

'Rydym wedi ymrwymo i wneud gwelliannau amgylcheddol drwy gytuno i amnewid stoc y Cyngor Cymuned o oleuadau stryd/ goleuadau llwybr troed, a gosod goleuadau LED newydd yn eu lle er mwyn lleihau ar ein defnydd o ynni, a helpu gyda'r broblem newid hinsawdd. Mae plannu patsys o flodau gwyllt ac ardaloedd o gennin pedr hefyd wedi helpu gwella ymylon ein priffyrdd a'n parciau.

Erbyn hyn, mae dyletswydd ar y Cyngor Cymuned i gyhoeddi cynllun blynyddol sy'n cynnwys cynllun gweithredu cymunedol a fydd yn ategu at holl waith y Cyngor. Mae angen hyn er mwyn diwallu anghenion y Ddeddf Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol (2015), adran 40(1), ac mae'n cysylltu'n uniongyrchol gydag amcanion Bwrdd Gwasanaethau Cyhoeddus Sir Gaerfyrddin a'r Nodau Llesiant Cenedlaethol.

Y dull o weithredu a ffefrir gennym

Ystyried yr amcanion llesiant ar bob achlysur

Defnyddio ein gwybodaeth leol er budd y gymuned

Cynnwys bobl leol wrth wneud penderfyniadau, lle bo hynny'n briodol

Cydweithio gyda mudiadau lleol eraill

Cyhoeddi ein cynllun blynyddol ar y wefan

Incwm a Gwariant

- Mae Cyngor Cymuned Llandybïe yn cael ei ariannu yn bennaf o'r praesept a delir gan drethdalwyr lleol.
 - Yn 2019 /2020 cyfanswm ein hincwm oedd £222, 026, swm sy'n cynnwys taliadau am logi cyfleusterau.
 - Ar gyfer 2020 /2021 disgwylir y bydd y swm yn £213, 250 .
 - Yn 2020 /2021 bydd yr ardoll a godir ar eiddo ym Mand D yn £41. 25 – y swm isaf o gymharu â Chynghorau cyfagos eraill.
- Y gwariant yn 2019 / 2020 oedd £274,391.
 1. Parciau ac Ardaloedd Chwarae £128, 964
 2. Grantiau £19, 079
 3. Gweinyddol / Cyflogau £72, 205
 4. Datblygu Cymunedol £30, 543
 5. Llwybrau Troed / Goleuo / Cyfleusterau Cyhoeddus £23, 600

Beth 'rydym yn ei wneud?

Cynnal a chadw a gwella'r parciau a'r ardaloedd chwarae – rhai ohonynt ym mherchnogaeth y Cyngor ac eraill yn cael eu cynnal a chadw ar ran cymdeithasau pentrefi lleol.

Cynnal a chadw'r rhwydwaith o lwybrau troed cyhoeddus lleol.

Cefnogi mudiadau, clybiau a digwyddiadau lleol gyda chefnogaeth ar ffurf grant.

Cefnogi cyfleusterau cymunedol drwy roi grantiau blynyddol i'r neuadd pentref.

Helpu i feithrin grwpiau cymunedol lleol sy'n helpu diwallu anghenion lleol.

Annog gwirfoddoli yn lleol.

Cynghorwyr

Llandybie Ward

- Y Cynghorydd Anthony Davies – Cadeirydd
- Y Cynghorydd David Evans
- Y Cynghorydd David Hopkins
- Y Cynghorydd Anthony Jones
- Y Cynghorydd Dai Nicholas
- Y Cynghorydd Emyr Nicholas
- Y Cynghorydd Bryan Rees
- **Ward Heol Ddu**
- Y Cynghorydd Ian Llewellyn – Is-Gadeirydd

• **Ward Penygroes**

- Y Cynghorydd Mrs Janet Collins
- Y Cynghorydd Mrs Llinos Hindley
- Y Cynghorydd Mrs Llywela Latham
- Y Cynghorydd Peter Roberts
- Y Cynghorydd Mrs Sian Thomas

• **Ward Saron**

- Y Cynghorydd Mrs Karen Davies
- Y Cynghorydd Mrs Anita Evans
- Y Cynghorydd Nigel Evans
- Y Cynghorydd Carl Harris
- Y Cynghorydd Steven Roberts
- Y Cynghorydd Mrs Carey Thomas

Staff

Clerc y Cyngor a Swyddog Cyllid Cyfrifol

- Stuart Griffith

Swyddog Gweinyddol

- Mrs Rhian Thomas

Poblogaeth

(yn seiliedig ar y nifer o etholwyr yn y ward)

• Llandybïe	2834
• Heol Ddu	467
• Penygroes	2359
• Saron	3385
• Cyfanswm	9045

Gweledigaeth y Cyngor

Gwella ansawdd bywyd pawb a chynnig cyfleoedd cyfartal i bawb drwy greu cymunedau deniadol, diogel, hyfyw, iachus, cynhwysol a sy'n amgylcheddol gynaliadwy.

Amcanion y Cyngor

- Ymgynghori gyda'n cymunedau
- Annog cynaliadwyedd amgylcheddol a helpu i arafu newid hinsawdd
- Cadw ac hyrwyddo'r iaith Gymraeg a diwylliant Cymru
- Cefnogi ein mudiadau cymunedol lleol
- Gwella'n parciau a'n hardaloedd chwarae
- Creu, cynnal a gwella cyfleusterau cymunedol
- Cyfrannu at llesiant yr holl breswylwyr drwy gydymffurfio â'r Ddeddf Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol

Ymwreiddio'r Pum Dull o Weithio

Yn yr hirdymor

– cydbwysu'r anghenion tymor
byr i

ddiogelu'r hirdymor

Atal

– problemau rhag codi neu
waethygu

- Mae'r Cyngor wedi clustnodi £150 o filoedd ar gyfer atgyweirio ac amnewid offer yn y parciau
- Mae wedi'i ymrwmo i roi cefnogaeth ariannol craidd i'r holl neuaddau pentref lleol

-
- Gwella answadd yr offer yn y meysydd chwarae ers bod yr Asedau wedi'u Trosglwyddo o'r Cyngor Sir
 - Cynnal arolygon cyson o'r meysydd chwarae
 - Cynnal a chadw'r offer yn reolaidd
 - Cynnal a chadw'r llwybrau troed lleol gan osod rhaglen flynyddol torri porfa yn ei lle
 - Parhau i ymgysylltu gyda'r Cyngorwyr Sir ynghylch materion lleol

Ymwreiddio'r Pum Dull o Weithio

- Integreiddio

- yr effaith ar amcanion cyrff eraill

- Cydweithio

- gweithio gyda'n gilydd

- 'Rydym yn ymwybodol o'r nodau llesiant ac yn asesu effaith prosiectau yn eu herbyn

- Mae'r Clerc yn mynychu, yn reolaidd, cyfarfodydd Clercod eraill Gorllewin Cymru

- 'Rydym yn cydweithio gyda mudiadau lleol eraill er mwyn cwrdd â'r amcanion llesiant

- 'Rydym yn ymateb i ymgynghoriadau

- 'Rydym yn cydweithio gydag amrywiol gyrff chwaraeon

- 'Rydym yn cydweithio gyda grwpiau cymunedol lleol

Ymwreiddio'r Pum Dull o Weithio

- Cyfranogiad – pobl eraill sydd â diddordeb, gyda'r amrywiaeth i wireddu nodau llesiant
- 'Rydym y gwerthfawrogi'r pwysigrwydd o gynnwys ystod eang o bobl sydd â diddordeb mewn gwireddu'r nodau llesiant
- Cynhaliwyd holiadur cymunedol ar gyfer Parc Penybanc
- Cynhelir noson grantiau bob yn ail flwyddyn fel digwyddiad rhwydweithio a chydabod ar y cyd, a roddir cyfle i fudiadau lleol gynyddu eu proffil

Pa ddull mae'r Cyngor wedi'i ddefnyddio i ymwreiddio pedwar amcan llesiant y Bwrdd Gwasanaethau Cyhoeddus i'w gynlluniau?

- **Arferion Iachus** – bod gan bobl ffordd dda o fyw a'u bod nhw'n gwneud dewisiadau iachus ynghylch eu bywydau a'r amgylchedd.
- **Ymyrraeth Gynnar** – bod pobl yn cael y cymorth iawn ar yr adeg iawn.
- **Cysylltiadau Cadarn** – oddiwrth y bobl, lleoedd a mudiadau sydd yn gallu addasu i newid
- **Pobl Ffyniannus** – gwneud y gorau o'r cyfleoedd sydd ar gael ar draws yr holl feysydd.
- Mae'r Cyngor yn ymwreiddio'r rhain i'w ffordd o weithio.
- Bydd amcanion y Bwrdd Gwasanaethau Cyhoeddus yn cael eu hadlewyrchu yn llawn mewn unrhyw Gynlluniau Datblygu Cymunedol.
- 'Rydym eisoes wedi gwranddo ar bryderon ein cymunedau ynghylch diogelwch ar y ffordd, amnewid ardaloedd chwarae a gwranddo ar yr holl feysydd o bryder eraill.

Pa ddull mae'r Cyngor wedi'i ddefnyddio i ymwreiddio'r amcanion llesiant cenedlaethol i'w gynlluniau?

- Cymru Lewyrchus
 - Cymru Gydnerth
 - Cymru Iachach
 - Cymru sy'n fwy cyfartal
 - Cymru o Gymunedau Cydlynus
 - Cymru â diwylliant bywiog lle mae'r Gymraeg yn ffynnu
 - Cymru sy'n gyfrifol ar lefel fyd-eang
- Mae'r Cyngor yn ymwreiddio'r rhain i'w ddull o weithio.
 - Bydd y nodau cenedlaethol yn cael eu hadlewyrchu yn llawn mewn unrhyw Gynlluniau Cymunedol, neu ffrydiau gwaith / prosiectau (nawr ac yn y dyfodol).

Amcan Llesiant Bwrdd Gwasanaethau Cyhoeddus Sir Gaerfyrddin

Arferion Iachus

- Annog chwarae yn yr awyr agored
- Annog Chwaraeon

Cynnydd

- Mae'r Cyngor wedi buddsoddi'n helaeth mewn offer chwarae ers iddo gymryd cyfrifoldeb am yr mannau chwarae ar ôl Trosglwyddo Asedau.
- Mae'r Cyngor yn monitro diogelwch yn y mannau chwarae, yn cynnal arolygon cyson i adnabod y gwaith sydd ei angen ac yn monitro cynnydd o ran y fath waith.
- Mae'n helpu cefnogi'r Ardaloedd Gemau Aml-Ddefnydd (MUGA) ac yn cefnogi clybiau chwaraeon lleol gyda chymorth grant i'r adrannau iau, a gyda'r gwaith o gynnal a chadw'r tiroedd.
- Mae'r cyrtiau tenis a'r grîn bowlio yn Llandybïe yn cael eu cynnal i safon uchel iawn.
- Mae cymorth grant wedi'i rhoi i Glwb Pêl-Droed Iau Saron ac i adran iau Clwb Rygbi Penybanc i wella cyflwr eu caeau chwarae.

Amcan Llesiant Bwrdd Gwasanaethau Cyhoeddus Sir Gaerfyrddin

Ymyrraeth Gynnar

- Gwefan
- Ardaloedd Chwarae
- Cymorth grant i fudiadau lleol
- Cefnogaeth i fudiadau sy'n cefnogi plant ac ieuenctid

Cynnyd

- Gwefan gwbl ddwyieithog a fydd yn cael ei huwchraddio yn ystod 2020 fel ei bod yn hygyrch I bawb.
- Mae newyddion y Cyngor a'r gymuned yn cael ei hychwanegu ati.
- Gweler uchod – annog chwarae a dysgu yn yr awyr agored o oedran ifanc.
- Ceisiadau grant yn cael eu hystyried ddwywaith y flwyddyn, a gwahoddir y mudiadau llwyddiannus i noson wobrwyo.

Amcan Llesiant Bwrdd Gwasanaethau Cyhoeddus Sir Gaerfyrddin

Cysylltiadau Cadarn

- Treftadaeth

Cynnydd

- Mae'r Cyngor yn ystyried treftadaeth leol I fod y ffordd ddefnyddiol o helpu gwneud cysylltiadau. Mae byrddau gwybodaeth yn Llandybie, Penygroes a Phantllyn.
- Wagen lo Pencae'r Eithin – atgof o'r diwydiant glo a oedd mor bwysig yn lleol
- Cloc Cilyrychen – dychwelwyd i Landybie a'i ddodi mewn man canolog yn y pentref fel atgof o hanes diwydiannol y Cwmniau Calch yng Nghilyrychen.
- Cefnogi'r gwaith o gynnal a chadw llwybr troed Calon Cymru.

Amcan Llesiant Bwrdd Gwasanaethau Cyhoeddus Sir Gaerfyrddin

Cysylltiadau Cadarn

- Digwyddiadau Cymunedol
- Cefnogi Cyfleusterau Cymunedol
- Gwefan

Cynnydd

- Cefnogi'r Goleuadau Nadolig yn Eglwys y Plwyf, Llandybie.
- Cymorth grant blynyddol i bob neuadd bentref leol.
- Cynnal a chadw'r grîn bowlio, cyrtiau tenis a phafiliwn Llandybie a chae pêldroed ac ystafelloedd newid Clwb Pêldroed Iau Saron.
- Mae'r cyfleusterau cyhoeddus yn Llandybie ac ym Mhenygroes ar agor yn feunyddiol.
- Mae gwefan hygyrch newydd yn cael ei datblygu.

Amcan Llesiant Bwrdd Gwasanaethau Cyhoeddus Sir Gaerfyrddin

Pobl a Lleoedd Ffyniannus

- Ymgynghori Cymunedol

Cynnydd

- Gwella'r adnoddau yn yr ardal oedd chwarae